

Թուրքիան՝ դաստիարակող երկրների շարքում

Ըստ գերմանական Heidelberg ինստիտուտի

Գերմանական Heidelberg ինստիտուտի ամեն տարի հրատարակվող «Երկրների զարգացում» ամսագրի թվարկում դաստիարակող երկրների շարքում, կազմելով աշխարհի համադասարանական շարքը:

Ըստ ինստիտուտի ուսումնասիրության, ինչպես երեկ նշել էր «Դուրյա բուլբուլ» կայքը,

1945-ին երկրորդ համաշխարհային պատերազմի ավարտից հետո աշխարհում դաստիարակող երկրների շարքում ենթադրյալ կազմված էին 10 երկիր: Ինչ վերաբերում է ինստիտուտի կազմված շարքին, ապա այնտեղ դաստիարակող երկրների շարքում են՝ Աֆրիկայում, Պակիստանում, Եմենում, Սոմալիում, Եգիպտոսում, Լիբիան, Սուդանում, Սիրիան, Մեքսիկան, Նեպալը և Գանան: Թուրքիան:

Ի դեպ, մեկնաբանության մեջ ընդգծվում է, որ 2010-ին PKK-ի հետ սրության առավելագույն աստիճանի հասած բախումները 2011-ին վերաճել են դաստիարակող գործողությունների, որի սկիզբը դրվել է անցյալ տարվա փետրվարին, երբ PKK-ն չեղյալ հայտարարեց զինադադարի մասին պայմանագրի ստորագրումը, իսկ թուրքական զինված ուժերը օգոստոսից ձեռնամուխ եղան ֆրակային այս կազմակերպության դեմ ռազմական լայնամասշտաբ գործողությունների:

Ինստիտուտի սվալներով՝ 2010-ին աշխարհում դաստիարակող բնույթ կրող 6 բախումներ էին արձանագրվել, որոնց թիվը 2011-ին հասել է 14-ի: Heidelberg ինստիտուտն այս առը դաստիարակող երկրների առաջնությունը կրել է «Արաբական գարնան» բացասական ազդեցությամբ եւ ընդգծել է, որ այդ գարնան անակնկալ է եղել իր փորձագետների համար: < .>

Կեղծիք, որ ավելին է, քան կեղծիքը

ՎԱՏՐԱՄ ԱՇՈՒՆԵՅԱՆ
Խոջալուի դեղերի արտադրող արժիվ սարածվել է Իլիամ Ալիեյի «դիմումը»: Այն ավարտվում է նախագահի դաշնային գրադեպարտմենտի կատարելապես անհարկ եզրահանգմամբ: «Մեր ընկերության արյան վրեժը կլուծենք»:

Այս կերպ նա խոջալուի խաղաղ բնակչությանը նույնացնում է «հանուն հավաքի նահապետականների» հետ և խոստանում «վրեժ լուծել» բացահայտելով, որ, ինչպես 20 տարի առաջ, այնպես էլ այսօր Ադրբեջանի համար կարևորը ոչ այնքան մարդկային ճակատագրերն են, որքան «վրիժառությունը»:

Ինչո՞ւ է այդպես: Պատասխանը մեկն է. ի սկզբանե էլ խոջալուի դեղերի վերաբերյալ արդեթանական կողմը գերադասել է խուսափել ճշմարտությունից: Այսպես, 1992 թ. մարտի 4-ին «Նեգավիսի-նայա գազետա»-ի թղթակից Այդըն Մեթիբեյը մեջբերել է Ադրբեջանի

նախագահի մամուլ ծառայության ղեկավար Ռասիմ Աղաեյին. «Այդ դեղեր (փետրվարի 26-ի-Վ. Ա.) ստանվել է 1 324 արդեթանցի»: Իլիամ Ալիեյն այսօր նույն է «613 ստանված»: «Մեմորիալ»-ի սվալներով, Աղաեյնում դասաբեժակական փորձաքննության է ենթարկվել «156 դիակ»: Շուրջ 100 դիակ հողին է հանձնվել Աղաեյնում, մյուսները՝ այլ բնակավայրերում: Բացառված չէ, որ նրանք ծագումով խոջալուցի չեն եղել, այլ այնտեղ են գտնվել որդեկ արդեթանական բանակի, ուժային այլ կառույցների ներկայացուցիչներ, ուստի եւ հուղարկվողներն են իրենց մեծական բնակչության վայրերում:

Այդ էլ բազմաթիվ այլ հարցազանների դասաբեժակական զգումները: Դեղերի վերաբերյալ արդեթանական աղբյուրների տեղեկությունները խիստ հակասական են: Այսպես, նույն Ռասիմ Աղաեյը 1992թ. փետրվարի 29-ին դարձյալ

«Նեգավիսի-նայա գազետա»-ին ասել է, որ «ռազմագործողության ժամանակ հայերն ուղղաթիռներից թռուցիկներ են արածել, որտեղ ասված էր. «Թուրքեր, սա ձեզ մեր դասաբեժակը՝ Սուլթանիի համար»: Աղաեյը դաշնային արտաքին գործերի նախարարի անդամ էր, ներկայացնում էր նախագահ Սուլթանիի: Բայց, ինչպես տեսնում ենք, ակնհայտորեն սխալոյ է, քանի որ խոջալուի ռազմագործողությանը հայկական կողմից ուղղաթիռների «մասնակցության փաստ» որևէ մեկը չի նշել:

Ռասիմ Աղաեյն այսօր էլ արդու է, երբեմն-երբեմն հանդես գալիս «հաղափական մեկնաբանություններով»: Եվ ոչ ոք Բաբկուն նրան զոհե բարոյական դասաբեժակական չի հրավիրում, թե ինչո՞ւ է բացահայտել, ինչո՞ւ է նախ հաղորդագրություն արածել՝ ՆԳ նախարարության միջոցով, որ «խոջալուում մի քանի մարդ է սղան-

վել», իսկ հետո «զոհերի թիվը հասցրել 1324-ի»:

Իսկ չեն հարցնում, դասաբեժակական չեն հրավիրում, քանի որ այդ դեղերում ստիպելով թիք լինել լսել նաեւ ուրիշներին: Ռասիմ Աղաեյը, փետրվարի 27-ին գտնվելով Շուշիում, հեռախոսով ԱժԾ մամուլ կենտրոնին հայտնել է, որ «խոջալուի համար մարտը շարունակվում են»: Պատճառաբանելով, մինչդեռ, արդեթանական կողմն ընդունել էր, որ փետրվարի 26-ի ժամը 8-ի «դրությամբ «հաղափ» գրավված էր»:

1992թ. փետրվարի 28-ի «Նեգավիսի-նայա գազետա»-ում կարդում ենք. «Բաբկուն հաղափական ճգնաժամն անենական գաղութի հասավ փետրվարի 26-ին, երբ արդեթանական «ինքնապաշտպանական ուժերը» (չակերտները մերն են - Վ. Ա.) հերթական դաժան դասաբեժակները կրեցին՝ այս անգամ արդեն խոջալու ավանի համար մարտում... Stu t2 5

Տանձնվեցին 2011-ի լուսնական մրցանակները

Նախագահ Սերժ Սարգսյանի հրամանագրով 2011թ. արժեքներին շնորհվել են Հայաստանի Հանրապետության 2011թ. լուսնական մրցանակները՝ հաշվառվելով լուսնական մրցանակի հանձնարարների առաջարկությունները: Մրցանակների հանձնման հանդիսավոր արարողությունը տեղի է ունեցել երեկ նախագահի նստավայրում:

Գրականության եւ արվեստի բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության 2011 թվականի լուսնական մրցանակներ են շնորհվել գրականության եւ հրատարակատիրության ոլորտում՝ Սովետ Խորենյան մեդալի աստիճան, գրող, թարգմանիչ Հովհաննես Գրիգորյանին՝ «Երբեք չենունեն - սիս թե ինչ կասեմ քեզ» գրքի համար, երաժշտության ոլորտում՝ Սուրբ Մեսրոպ Մաշտոցի Երանյան աստիճան, ՀՀ ժողովրդական արժիստ, կոմպոզիտոր Ռոբերտ Ամիրխանյանին՝ «Երեւանյան ռադիոֆոն» ստեղծագործության համար, թատերական արվեստի եւ կինոարվեստի ոլորտում՝ Սովետ Խորենյան մեդալի աստիճան, ՀՀ ժողովրդական արժիստ, ԳԱԱ իսկական անդամ, ֆիզիկոս Էդուարդ Ղազարյանին, ֆիզիկամաթեմատիկական գիտությունների դոկտոր, դոկտոր Հայկ Սարգսյանին եւ ֆիզիկամաթեմատիկական գիտությունների թեկնածու, դոցենտ Կարեն Դվյանին՝ «Բարդ երկրաչափությանը կիսահարողային մասնակցությունների ֆիզիկական հասկացությունների ուսումնասիրությունը» աշխատանքի համար:

Ղեկավար Արմեն Խանդիրյանին (բեմադրության հեղինակ), ՀՀ վասակավոր նկարիչ, թատերի գլխավոր նկարիչ Կարեն Գրիգորյանին (ներկայացման նկարչական ձեւավորման եւ զգեստների հեղինակ), Սովետ Խորենյան մեդալի աստիճան, ՀՀ ժողովրդական արժիստ Արթուր Ութմազյանին, ՀՀ վասակավոր արժիստ Հրաչյա Հարությունյանին եւ Գրիգոր Գաբրիելյանին (դերասաններ)՝ Երեւանի Հ. Դավիթյանի անվան դրամատիկական թատրոնի «Հուլիոս Կեսար» բեմադրության համար:

Ճգնաժամի բնական գիտությունների բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության 2011 թվականի լուսնական մրցանակներ են շնորհվել Աննա Երանյան մեդալի աստիճան, ԳԱԱ իսկական անդամ, ֆիզիկոս Էդուարդ Ղազարյանին, ֆիզիկամաթեմատիկական գիտությունների դոկտոր, դոկտոր Հայկ Սարգսյանին եւ ֆիզիկամաթեմատիկական գիտությունների թեկնածու, դոցենտ Կարեն Դվյանին՝ «Բարդ երկրաչափությանը կիսահարողային մասնակցությունների ֆիզիկական հասկացությունների ուսումնասիրությունը» աշխատանքի համար:

Բենգիլի յուրացման գործ. Մարգար Օհանյանի դեմ իրենց ամպագույցներ չկան

Ճանադարհային ոստիկանությունից բենգիլի յուրացման մասին դատական գործը մոտենում է ավարտին: Դատարանը երեկ ավարտեց ամպագույցների ուսումնասիրության փուլը ու հաջորդ միսին վիճաբանությունների փուլի ժամանակ կլսի կողմերի ձայները: Դատական միսին դատարանը Հարությունյանին ներկայացրեց չհրադարակված նախաբանական ցուցմունքներն ու ամբաստանողականությունները: Թե՛ ցուցմունքների, թե՛ ամբաստանողականությունների ժամանակ Օհանյանն իրեն մեղավոր չի ճանաչել: Գործով անցմուղ մյուս ամբաստանյալները՝ Սեփյան Կարախանյանը, Արայիկ Լեւոնյանն ու Սամվել Մխիթարյանն իրենց մեղավոր

Են ճանաչել, նաեւ հաստատել Օհանյանի վառելիքի յուրացման գործում տեղյակ լինելն ու ամբաստանողականությունը: Stu t2 2

Գյումրի. Տաքը թանկացավ

Փետրվարի 24-ին Գյումրու հացի խանութներից հաց առնող ֆառաբացիներին հերթական սխտր անակնկալ էր սղասում: Տարբեր տեսակների մեկ հացի գինը թանկացել էր 10-20 դրամով: Եվ, ասեմք, չորս հաց առնող ընտանիք միայն սրա համար լուրջ է վճարի օրական մինչեւ 80 դրամ ավելի:

Արտադրողները սա կաղում են այսօր գին թանկացման հետ: Թե որքանով է դա համադասարանում իրականությունը եւ որքանով են մնացնում միջազգային շուկայի միտումներին, թերեւս մասնագետների դասաբեժակները խնդիրն է: Հարցն այն է, թե Հայաստան լուսնայինը հակառակ դեղերում հանձնառու է արդյոք իր ֆառաբացիներին դասաբեժակները: Գ. Մ.

Ճիշտ չէ՞ր լինի, որ բարդացնեին արդեթանցիների գործը

Մասնակցելով Բաբկունի «Եվրոստիլ 2012»-ին

Հայ երգիչներն, ի վերջո, կոչ արեցին չմասնակցել Բաբկուն անցկացվելիք «Եվրոստիլ 2012» երգի մրցույթին: Այդ մասին նրանք ասացին Եվրոպական հեռուստատեսության միությանը եւ Հայաստանի Հանրային հեռուստատեսությանը ուղղված հայտարարությամբ: Վկայակոչելով Տավուշի մարզի մարտական հեռուստատեսության նախորդին արդեթանցի դիտողական կրակոցից ժամկետային զինծառայող Ալեքս Աղիբեկյանի սղանվելը, ինչպես նաեւ Բուրաթեթի հյուրանոցում արդեթանցի մարտական սղայի ձեռնով մեծ դասի կացմահարված Գուրգեն Մարգարյանի, Սուլթանիի, Կիրովաբադում, Բաբկուն, Սիրիզեյանում եւ Մարադայում հայերի զանգվածային ջարդերն ու կոտորածները, հայաստանցիները լուսնական ֆառաբանություն մակարդակի հասցում լինելը, հայ երգիչները չեն հավաստում արդեթանցիներին իրենց

թյունների խոստերին, թե իբր երաժշտավորում են մասնակցելու իր անվանազանությունը: Այն, որ Բաբկուն կայանալիք «Եվրոստիլ 2012»-ը փորձություն էր լինելու Հայաստանի համար, ի սկզբանե դարձ էր, բայց մյուս կողմից ուրանով է ճիշտ դրան չմասնակցելը: Մինչեւ վերջերս մի քանի երգիչներ այդ մրցույթին իրենց մասնակցելու հավակնություն մասին էին խոսում: Հայաստանի հանրային հեռուստատեսությունն էլ հայտարարում էր, որ մասնակցող կորուսի իր կողմից: Այս համատեղում՝ երգիչների մասն հայտարարությունն անսղայելի էր: Համեմայն դեպ, կոնկրետ այն երգիչները, որոնք հավակնում էին մասնակցել «Եվրոստիլին», իրենց այդ ցանկությունից հրաժարվելու մասին չեն հայտարարել: Ցանկալի կլինի, որ հայկական կողմը ոչ թե հրաժարվի մասնակցությունից, այլ համառություն դրսեւորի եւ Եվրոպական հեռուստատեսության

միության կողմից մեր մասնակցությունն ու երկրորդականի համար անվանազանությունը երաժշտիկներ լուսնային: Մինչդեռ, սղայություն է ստեղծվում, որ վերոնշյալ հայտարարությունն արվել է Հայաստանի հանրային հեռուստատեսությանը հենց այդ վկայացվածից ազատելու համար: Պարզ է, որ Ադրբեջանի համար մնացնում հայտնի միջազգային մրցույթին դասաբեժակները առաջինը մեծ փորձություն է, եւ հրաժարվելով մասնակցությունից, մեմ նախ եւ առաջ հեռացնում ենք նրանց գործը: Ճիշտ չէ՞ր լինի, որ ոչ թե հեռացնեին, այլ բարդացնեին արդեթանցիների գործը: Իհարկե, հաճելի է եվրոպական ֆառաբանները «Եվրոստիլին» մասնակցելը, բայց դա հետ մեկտեղ անհրաժեշտության դեղումն գոնե մեկ անգամ կարելի է որոշակի փորձություններն միջով անցնել: ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Ցուցակները չկան, սկզբունքները՝ կան

Իսկ ընտրություններն ո՞վ է կեղծում

«Ինձ միայն մի հարց է հետաքրքրում, ի՞նչ սկզբունքով է որոշվել այսօրվա ֆինանսական մասնակցների կազմը», երեկ հարցրեց ԲՀԿ կուսակցության ներկայացուցիչ Վահե Էնֆիաջյանը միջոցառման կազմակերպիչներին: Վերջիններս՝ Զաղափական եւ միջազգային հետազոտությունների հայկական կենտրոնն ու ԱՄՆ ժողովրդավարության ազգային ինստիտուտի ներկայացուցիչը, վստահեցրին, որ որևէ սկզբունք չի եղել ու որևէ միտում չի եղել: Թե ինչու հարգարժան Էնֆիաջյանի մեջ առաջացավ այս հարցը՝ «Ազգաց դեմոկրատներ» կուսակցության ներկայացուցիչ Անուշ Սեդրակյանի ու ՀԱԿ ներկայացուցիչ Սամվել Աբրահամյանի ընկերակցությամբ, դժվար է ասել, ու միայն ենթադրությունների դաշտ է: Հետևաբար՝ անդրադառնա՞նք բուն ֆինանսականներին:

Ֆիաջյանը ընդգծեց, նվազագույնը 20 տոկոսը:

Ինչ վերաբերում է «Ազգաց դեմոկրատներին», ապա ներկայացուցիչ Անուշ Սեդրակյանը, ընդգծելով, որ «ժամանակն է լիդերապետ ֆաղափականությունից անցնելու կասարելու հասարակական ֆաղափականություն», ասաց. «Մեր ցուցակները կազմվելու են բացառապես կոլեգիալ սկզբունքով»: Այս առումով նկատելի, որ չեն դադարում խոսակցությունները «Ազգաց դեմոկրատների» ու «Ժամանակների» ընտրություններին միասնաբար հանդես գալու վերաբերյալ: Ինչպես «Ժամանակներից», այնպես էլ «Ազգաց դեմոկրատներից» կրկնում են, որ առայժմ այս կառավարությանը երկու կուսակցությունների միջև ընթացում են խորհրդակցություններ, եւ միայն առաջիկա համագործակցությունները կստանան այս հարցում:

Ուրիշ հարց է ՀԱԿ-ի ցուցակի առանձնահատկությունները: Նախօրեին, օրինակ, ՀԱԿ-ի մաս կազմող «Համադեմոկրատներ» կուսակցությունը հայտարարություն տար՝ ասելով, որ կուսակցությունը շարունակում է մնալ կոնգրեսի կազմում, սակայն ՀԱԿ համամասնական ցուցակում կլինի միայն կուսակցության նախագահ Արամ Զավենի Սարգսյանը: Վերջինս, ի դեպ, օրեր առաջ հայտարարել էր, որ ինքը լիարժեք կարգավորվելու է ընտրություններում: Այդուհանդերձ՝ երեկվա ֆինանսական ՀԱԿ-ի ներկայացուցիչ Սամվել Աբրահամյանը այս կառավարությանը ասաց. «Ի տարբերություն մյուս ֆաղափական ուժերի, կոնգրեսի

համամասնական ցուցակի կազմումը անհամեմատ բարդ գործընթաց է. ՀԱԿ-ում ներառված են 18 կուսակցություններ»: Մյուս կողմից՝ Աբրահամյանը ընդգծեց, որ ՀԱԿ-ի համար գալիք ընտրությունները «լայն խնդիր են». «Մեզ համար ավելի կարևոր է մեր գլխավոր խնդրի լուծումը՝ Սերժ Սարգսյանի հրաժարականն ու երկրում սահմանադրական կարգի վերականգնումը: Հետևաբար ՀԱԿ-ում ֆինանսականներն ընթացում են ոչ թե ցուցակի տեղերի շուրջը, այլ՝ մեր գլխավոր խնդրի լուծման վերաբերյալ սարքեր կուսակցությունների առաջարկած մեխանիզմներով»: Այդուհանդերձ՝ Աբրահամյանը վստահեցրեց, որ կոնգրեսը շուտով, «ավելի շուտ, քան դա նախատեսված է օրենքով», կներկայացնի իր ցուցակը: Որ «Համադեմոկրատներ» կուսակցությունը այդ ցուցակում առաջադրում է միայն կուսակցության ղեկավարին, ենթադրության հիմք էր չափա, որ ՀԱԿ-ի համամասնական ցուցակը կկազմվի հենց այդ սկզբունքով՝ առաջին տեղում՝ բոլոր կուսակցությունների նախագահները:

Ընտրակեղծիներ

Սամվել Աբրահամյան. «Բավական իրատեսական է, որ ընդդիմադիր ուժերը համաձայնագիր ստորագրեն՝ ընտրակեղծիների դեմ համատեղ ու միասնաբար թայֆարելու համար»:

Անուշ Սեդրակյան. «Մեզ լիովին համաձայն ենք այս կարծիքին»:

Վահե Էնֆիաջյան. «ԲՀԿ-ն լիարժեք է համագործակցել բոլոր այն ուժերի հետ, որոնք թայֆարում են ընտրակեղծիների դեմ»:

Ինչպես գիտեմք, ընտրակեղծիներ չեն ցանկանում ոչ ՀՀԿ-ում, ոչ ՕԵԿ-ում, ոչ ՀԳԴ-ում, ոչ «Ժամանակների»-ում և այլ բազմաթիվ կուսակցություններում: Հետևաբար առաջադրում է երկու հարց. 1. Ինչու հայաստանյան կուսակցությունները, թեկուզ միայն ընդդիմադիրները, չեն ստորագրում համաձայնագիր «խաղի ընդհանուր կանոնների» ու ընտրակեղծիների դեմ միասնաբար թայֆարելու մասին: 2. Ուրեմն ո՞վ է ընտրակեղծիները կեղծում...հավանաբար «Ենի Ազարթայանը»:

Ցուցակներ

Տարբեր կուսակցությունների համամասնական ցուցակները, դրանցում այս կամ այն տեղերը ֆաղափական տարբեր վերլուծաբանների ուժերի կենտրոնում են, մասնավոր ու արդեն իսկ հայտարարվել է ԱԺ գալիք ընտրությունների օրը՝ մայիսի 6: Ինչ սկզբունքով է կազմում իր համամասնական ցուցակը կոնգրես ԲՀԿ-ն: Էնֆիաջյանը, նախ ընդգծելով, որ երկրորդ նախագահ Ռոբերտ Զոչայրյանը որևէ առնչություն չունի ԲՀԿ-ի հետ, վստահեցրեց, որ կուսակցության համամասնական ցուցակը կազմվում է ԲՀԿ տարածքային թվով 63 կազմակերպությունների ու ԲՀԿ ֆաղափական խորհրդի 217 փորձառու անդամների ներգրավվածությամբ: «Միակ հստակ բանը, որ կարող եմ ասել, մեր ցուցակի առաջին համարի անունն է. ԲՀԿ համամասնական ցուցակը կգլխավորի կուսակցության նախագահ Գագիկ Ծառուկյանը», հայտարարեց Էնֆիաջյանը: Մի ուժաբաշխ ճորովյալ էս ԲՀԿ-ի ցուցակի հետ կապված: Մասնավորապես կուսակցության համամասնական ցուցակի 20 տոկոսը, ԲՀԿ ֆաղափական ուժերում, կլինեն երեսուսուներեք, այն էլ, ինչպես Էն-

Քաղաքական կյանքը սերնդափոխության կարիք է զգում

«Սերնդափոխություն է անհրաժեշտ ոչ միայն իշխանության, այլև ընդդիմության դաշտում: Եկել է ժամանակը, որ Հայաստանում ոչ միայն սերնդափոխություն, այլև իշխանափոխություն լինի», ասում է ՀՀԿ խմբակցության ղեկավար Վահան Զովհաննիսյանը՝ հավելելով, որ իրենց ցուցակներում նույնպես կլինեն երեսուսուներեք:

Նրա մեկնաբանությամբ՝ ղեկավարության արտաքին ֆաղափականությունն այս դասին թայֆարված է ներքին զարգացումներով: «Եվրոպական կառույցները Հայաստանին բնորոշ այլաբանություններ ընտրություններին չեն հանդուրժի, եւ Հայաստանն այս անգամ եվրոպական չափանիշներին գոնե մոտ մակարդակի մոտ է ցուցաբերի»:

Համամասնական ցուցակի մասին ՀՀԿ խմբակցության ղեկավարը որևէ տեղեկություն չի հաղորդակցել՝ ժամանակը կգա, կասեմք:

«Մարդու ղակաս չունենք, այժմ ցուցակի տեղերի հարցով ընթացում են ֆինանսականներ», ավելացրեց դաշնակցական ղեկավարը:

Թե ո՞վ է գլխավորելու Դաշնակցության ցուցակը կամ կմասնակցի՞ Հրանտ Մարգարյանը ընտրություններին՝ Զովհաննիսյանի ղակասի մասին հետեյալն էր. «Զգի՛սեմ, կեսնենք»:

Զովհաննիսյանին կասկածելի է թվում, որ ընտրությունների նախաշեղծի կառավարությունը ֆինանսական է արտաքին ուժերին օրենքով:

«Բանակի ներգրավումը ներքին հարցերի մեջ անընդունելի է: Եթե այլաբանություն է լինում երկրում, ապա դա ներքին խնդիր է, եւ մեզ կարող եմ ոչ թե արտաքին, այլ նախնական դրություն հայտարարել»: Ըստ Զովհաննիսյանի՝ հասարակությունը կարող է կարծել, որ իշխանություններն ընտրություններից առաջ են մնում կարտուր հարց ֆինանսական, որովհետեւ կանխատեսում են, որ մարտի 1-ի իրավիճակը կարող է կրկնվել: «Պես էր ղակասել լցոնումների դեմ, այլ ոչ թե այլաբանություն անելով հանդերձ՝ օրենք ընդունել դրանց դեմ ղակասելու: Անդրադառնալով Վարդան Օսկանյանի՝ ԲՀԿ-ին անդամագրությանը, դաշնակցական ղակասավորը տեսակետ հայտնեց, որ դա երկուստեք օգտակար երեսույթ է: «ԲՀԿ-ն օգտակար, որովհետեւ իր արտաքին հայտնվեց նոր, աստ ակտիվ դեմք, իսկ Օսկանյանը տեսից, որովհետեւ երկրի ամենուստի կուսակցություններից մեկի դիրքերից կարող է իր ֆաղափական միջոց արտաքին»:

Ինչ վերաբերում է Օսկանյանի հայտարարությանը, որ կուսակցությունը հուժեգիր դադարեց գործել այն դասից, երբ կուսակցությունը ուժերը հայտարարեցին ընտրություններին առանձին մասնակցելու մասին, Զովհաննիսյանն ասաց, որ կարծիք ղակասական չէ եւ միայն Օսկանյանին չէ: «Երբ առաջին անգամ հայտարարվեց, որ կուսակցությունը կուսակցություններն աշխատելու են այնպես, որ չխախտեն գոյությունը տեղող հարաբերակցությունը, սրամաքական էր սղասել, որ ղակաս է միասնա-

կան ցուցակով գնային, միայն այդ դասակարգում նրանք կարող էին վստահ լինել, որ ղակասավորվածության համաչափությունը չի փոխվի: Հետո եղավ նոր հայտարարությունը, որ կուսակցությունները գնում են առանձին, դա նշանակում է, որ նախկին ղակասավորվածությունն այլեւս չի գործում»: Իշխանության հայտարարությանը, որ նոր խորհրդարանում գործարարներ, բիզնեսմեններ չեն լինելու, Վահան Զովհաննիսյանը ֆծծածողով է վերաբերվում, քանի որ նախագահը, վարչապետն ու ԱԺ նախագահը իրավունք չունեն որոշելու, թե որ կատեգորիայի մարդը կարող է ընդգրկվել խորհրդարանում: «Բիզնեսմենն էլ կարող է ընդգրկվել, բայց մանրաստանալուց հետո ղակաս է դադարեցնել ձեռնարկատերական գործունեությունը: Այ, եթե իշխանությունները կարողանան այնպես անել, որ ղակասավոր դառնալուց հետո բիզնեսմենները միայն օրենսդիր աշխատանքով ղակասվեն, այլ հարց է, բայց չեն կարող անել: Որ լրիվ ղակաս չլինեն, իրենց ցուցակներում չեն ընդգրկի, բայց մեծամասնականով կընթանան, հետո կընդգրկեն իրենց ցուցակներում: Եթե մեծամասնական ձեռնարկատեր չլինի, իշխանությունը ոչ միայն մեծամասնություն, այլև փոքրամասնություն չի լինի», հավելելով, որ ընտրակեղծիները հենց մեծամասնական ընտրատարածներում են լինում, եւ ընտրատարած մեծամասնական ղակասավորներն են բաժանում:

Ինչ է առաջարկում Չարգացման Հայկական Բանկը եւ ինչու

Մաքսիմում տկոս եւ մաքսիմում տահավետ ղակասներ:

14% ՀՀ դրամով ավանդ՝ Չարգացման Հայկական Բանկում

ՍԵՆԱ ՍԵՆԱՅԵԱ
Չարգացման Հայկական Բանկի Համախորհրդների սղասարկման վարչության ղեկավար

Ավանդ Մաքսիմում 14%

Չարգացման Հայկական Բանկը մինչեւ մայիսի 31-ը ֆիզիկական եւ իրավաբանական անձանց առաջարկում է ժամկետային ավանդի նոր տեսակ՝ ղակասողական ավանդ «Մաքսիմում», 2 տարի ժամկետով, ՀՀ դրամով՝ 14%, ԱՄՆ դոլարով՝ 10%, Եվրոյով՝ 8% տարեկան տկոսադրույով:

Չարգացման Հայկական Բանկի Հաճախորդների սղասարկման վարչության ղեկավար ԱՆՆԱ ԱՆՆԱՅԱՆԸ նշում է, որ բանկային համակարգում այսօր նախադեպ չունեցող այս առաջարկի գրավորությունը միայն տկոսադրույներում չէ: Բացի բարձր տկոսադրույներից, Չարգացման Հայկական Բանկի ավանդատուները, ըստ Ա.Աննայանի, ղակասողական գործողության ողջ ընթացքում ֆինանսական ղակասություններ ունենալու դեմքում, կարող են մասամբ կամ ամբողջությամբ նվազեցնել ավանդի գումարը, որի համար կսահմանվել բարձր տկոսագումարներ, քան նախատեսված է բանկում գործող ցղակահանգ ավանդների համար: Ավանդի ղակաս դեմքում տկոսագումարի վճարումն իրականացվում է հետեյալ սկզբունքով՝

ա) եթե ավանդի գումարը նվազեցվում է ղակասողական կմնման օրվանից 6 ամսվա ընթացքում կամ նվազեցվող գումարը գերազանցում է ավանդի գումարի 50%-ը, աղա տկոսագումարի հաճավարկն իրականացվում է ցղակահանգ ավանդի համար նախատեսված տարեկան տկոսադրույ գումարած 2% տարեկան

բ) եթե ավանդի գումարի նվազեցումն իրականացվում է ղակասողական կմնման օրվանից 6 ամիս հետո եւ նվազեցվող գումարը չի գերազանցում ավանդի գումարի 50%-ը, աղա տկոսագումարի հաճավարկն իրականացվում է ՀՀ դրամի դեմքում՝ 12%, ԱՄՆ դոլարի՝ 9% եւ Եվրոյի՝ 7% տարեկան տկոսադրույներով:

Ավանդի նվազագույն գումարը կազմում է 500.000 ՀՀ դրամ կամ համարժեք արտաքին, իսկ առավելագույնը՝ 50.000.000 ՀՀ դրամ կամ համարժեք արտաքին:

Չարգացման Հայկական Բանկը 2011 թվականին գրանցել է հաճախորդներից ներգրավված միջոցների աննախադեպ աճ՝ 115 % կամ 11.7 մլրդ ՀՀ դրամ, ֆիզիկական անձանցից ներգրավված ժամկետային ավանդներն աճել են 2.2 անգամ, իսկ ավանդատուների քանակը՝ 2.3 անգամ:

«Բանկն իր առջեւ ղակաս է դրել երկարաժամկետ, փոխաղակաս, վստահության վրա հիմնված համագործակցություն հաստատել թե՛ մեր գործող, եւ թե՛ նոր կամ հավանական հաճախորդների հետ: Արդեն իսկ մեկ տարի է, ինչ նախորդ ամսվա վերջին օրվա դրությամբ 10 մլն դրամին համարժեք ավանդ ունեցող հաճախորդները բանկի 14 անուն ծառայություններից օգտվում են անվճար, որոնց թվում են հաճախորդի համար այնպիսի կարտեր ծառայություններ, ինչպիսիք են՝ միջազգային փոխանցումների իրականացումը, կանխիկացումը, ղակասիկ ֲարտերի սրամադրումը եւ սղասարկումը, ինտերնետ-բանկ համակարգը եւ այլն: Ավելացնենք, որ սղասարկման այս ֆաղափականությունը կրելու է բարունակական բնույթ» - նշում է ԱՆՆԱ ԱՆՆԱՅԱՆԸ:

«Չարգացման Հայկական Բանկ» ԲԲԸ Մանրամասների համար՝ Զեռայիսու՝ 59 14 55, 59 15 15 info@armdb.com

Զորավարի օտարերկրացի

Այսօր Չորավար Անդրանիկ Օզանյանի ծննդյան տարեդարձն է, եւ դա մեկ անգամ եւս առիթ է անդրադառնալու նրա գործունեությանը, խոնարհումի եւ արժեւորման համեստ խոսք ստեղծելու:

Առաջին հայացքից բոլորիս համար կարծես թէ ակնհայտ է դարձել, որ Չորավար Անդրանիկ կյանքի եւ մարտական փառահեղ ուղու վերաբերյալ որեւէ նոր բան ասել կամ ավելացնել հնարավոր չէ: Սակայն նորություններ, թեղեցւած հազվադէպ, բայց եւ այնպէս լինում են:

Ահավասիկ, մտան մի նորահայտ փաստաթղթի եմ գտնականում «Ազգ»-ի ընթերցողներին ծանոթացնել, որը ոչ միայն ընդգրկված չէ Չորավարի գործունեությունում արագորոշ փաստաթղթային հրատարակումներում, այլեւ մինչ այժմ անհայտ է մնացել ուսումնասիրող քաղաքացիների համար: Դա 1916թ. փետրվարի 26-ով թվագրված Խաչատուր Կարճիկյանի նամակն է Չորավարին:

Այստեղ տեղին է հակիրճ ներկայացնել Կարճիկյանի անձը, քանզի նա ֆիչ է հայտնի հանրությանը: ԸՅԴ անդամ Խաչատուր Կարճիկյանը (1882-1918) 20-րդ դարի առաջին քաղաքացիական կուսակցական-դեմոկրատիկ գործիչներից է: Առաջին աշխարհամարտի սկզբից նա Հայոց ազգային բյուրոյի կազմում ակտիվորեն մասնակցել է հայ կամավորական զորքերի կազմավորմանը: Երբ 1917թ. փետրվարյան հեղաշրջումից հետո Ռուսաստանի ժամանակավոր կառավարությունը ստեղծեց Արեւմտյան Հայաստանի զենեակ-կոմիտարությունը, Կարճիկյանը նամակվեց կոմիտարի առաջին տեղակալ Կ. Չավրյանի խորհրդակցության, եղավ Հայոց ազգային խորհրդի անդամ: Նորաբնույտ Այսրկովկասյան կոմիտարիատում եղել է ֆինանսների նախարար ԸՅԴ մանդատով, առաջ՝ Այսրկովկասյան Սեյմում ԸՅԴ խմբակցության նախագահ: Իսկ արդեն Հայաստանի առաջին հանրապետության հռչակումից հետո՝ ֆինանսների նախարար եւ արդարադատության նախարարի դաստնակակառար, առաջ՝ 1918թ. նոյեմբերին ստեղծված ԸՅԴ-Ռամկավարներ կոալիցիոն կառավարության կազմում՝ հանրային խնամասրության ու աշխատանքի նախարար՝ միաժամանակ կառավարել է 1918թ. նոյեմբերի 11-ին աշխատանքայնական, ստա Նգոր Տեր-Սիմոնյանի կողմից:

Եվ այսպէս, ինչ է հրատարակվող այս նորահայտ նամակը: Նախ, կրում է մեծմիկ բնույթ ու վկայում է Անդրանիկի եւ Կարճիկյանի մարդկային հոգեհարազատության եւ հայոց ձակապաշտի նկատմամբ նույնացավ վերաբերմունքի մասին:

Պատմագիտական քննարկումից միանգամայն հետաքրքրություն է ներկայացնում հայկական կամավորական զորքերի ձևավորման եւ մարտական ուղու նկատմամբ ցարական զինվորական (եւ ոչ միայն՝ այն ընդհանուր դեմական դիրքորոշումից երբեք) վերնախավի վերաբերմունքի կարճիկյանական ֆունդամենտալ վերլուծությունը: Հենց սկզբից փաստենք, որ այն անկողմնակալ ու անաչառ է: Դրանից ակնհայտ է դառնում, որ հայ կամավորները հարկավոր էին միմիայն ռազմական գործողություններին անմիջական մասնակցության համար, իսկ արդեն դրանից հետո այդ զորքերը դեմ է լուծարվելի կամ, լավագույն դեպքում, դրվելի ռուս սպաների հրամանատարության սակ: Կարճիկյանը դիմում է նկատման, որ «կռուի սիրահարութեան համար չէ, որ կամավորները գնում են կռուի դաս ու զոհուում»: Ավելին, նա կարեւորում է այդ խմբերի առաջադեմ ազգային-հայրենական դեմակառուցության հնարավորությունը: Նամակը գրված է 27,5 22 սմ չափերի երկրորդամի երկու թերթի վրա: Տղազրկում է բնագրից հավասարի մնալով, միայն կատարել ենք անհրաժեշտ ուղղադրական եւ կետարական բնականներ:

Այս նամակից զատ, հրատարակման եմ ներկայացնում Անդրանիկին նվիրված բանաստեղծ Նովիաննես Զիրազի «Անդրանիկի սուրը» բանաստեղծությունը: Այն գրվել է 1963թ., եւ փաստորեն կրկին մինչ այժմ անհայտ էր, ու Նովի. Զիրազի երկերի որեւէ հասոցակում չի ընդգրկվել: Բանաստեղծությունը գրվել է շիրազյան ռճով՝ մի շնչով, Չորավարի փառքի եւ ոգու անօրինակ արժեւորմամբ: Ի դեպ տեղեկացնենք հայ հասարակայնությանը, որ դաստիարակ ենք հայ մշակույթի եւ գիտության ավելի բան հարյուր անվանի գործիչների զեղարվեստ-վավերագրական կարծիք-վկայություններ Անդրանիկ Օզանյանի մասին: Դրանք նույնպէս նորահայտ են եւ դեռեւս կարո՞ւ իրենց հրատարակել:

ՎԱԿԱՎ ԿԱՐՈՒՄԵՆՈՒՅԱՆ
ՏԻՊՈՒՄ ԳԵՏՐՈՒՄՆԱՅ

Խաչատուր Կարճիկյանի նամակը Անդրանիկ Չորավարին

Սիրելի՛ Անդրանիկ,
Դու ի հարկէ իրաւունք ունիս յայնպէս յայնչափ, որ ասելի շուք-շուք տեղեկութիւններ հարողով, սակայն մեզանում մամակ չգրելու հիւանդութիւնը նորութիւն չէ, միայն կողմից էլ այնքան ֆիչ նորութիւններ կան, որ գրելու առանձին բան էլ չի լինում:

Խմբերի վերակազմութեան խնդիրը սկզբունքով մնում է նոյն դրութեան մէջ: Իրենցից [1] կարգադրել է (կամավորական) խմբերին ձեռք չսալ, քանի նոյն կռուի դասում են, այստեղից կարելի է եզրակացնել, որ երբ խմբերը առաջատար դիրքերից յետ փառքին, յիշի ենթարկութիւն վերակազմութեան, այսինքն, ուրիշ խօսքով՝ լուծման: Երկն հենց փոխարինելի [2] զինուորական օգնականը - Եանուկեպետից յայտնել էր երկուսուրորդին [3], որ փոխարին անդառնալի է համար [նա] վերակազմութեան խնդիրը, որ ոչ մի յայտնանով վերահանութեան չի ենթարկվի այդ հարցը: Եվ ուզում են իրենց խելով համոզել մեզ, որ դա մեզ օգուտ է, որ եթէ խմբերը լինեն ռուս սպաների ղեկավարութեան սակ ու ենթարկւեն զինուորական կանոնադրութեան (երբում են այն), ոչ միայն զինուորական դիտարկում կանխի խմբերի մէջ, այլեւ մեր խմբերի գործունեութիւնները կարճամազրկին ու դասմութեան գնահատութեան կենթարկվին: Սակայն այս մարդը չի լինում հասկացնել, որ այդ յայտնաններում ոչ մի կամատար չի մնալ, որ կռուի սիրահարութեան համար չէ, որ կամատարները գնում են կռուի դաս ու զոհուում: Մի խօսքով, ինչպէս երեւում է, ստիպում են գլխի ընկել, թէ ինչ խոսքով փառքայական նամակագրութիւն ունեն եւ կունենան աղափայտում այս ձեռով կազմած անկախ մեր խմբերը: Արդեն հասկանում են, որ աղափայտում խաղաղութիւն կնկնելիս եւ մեր հարցը լուծելիս այդ խմբերի անցելուն ու ներկան նրանց կատարած դերը կարող է մեծ խոչընդոտ հանդիսանալ իրենց այսորակներին յազարդ սալու, ուսիս եւ ուզում են ինչ էլ լինի՝ մեզմից ազատել: Ինչպէս զիստ՝ այլեւ ոչ մի յարմար դաստիարակ չկարողացան գտնել վերակազմութիւնը հիմնաւորելու համար: Անհրաժեշտ էին խոսքովանել, որ իրեն զինուորական ուժեր՝ խմբերին իրենց մէկ սարայ գործունեութեամբ միանգամայն կանգնած [են] եղել իրենց բարձրութեան վերայ. դիտարկումներ մեր մէջ այժմ յայտնա չէ, քան թէ իրենց [զորա] մասերում: Մնում էր մի բան, որ հայերը չլիսի

բացառութիւն կազմեն, քանի որ բոլոր ազգերի խմբերը վերակազմած են եւ կազմում են սակ [կանոնավոր] զօրի մասեր, հայերի ուրում կազմակերպութիւնը ու խմբադասութիւնը, միայն ազգութիւնների կողմից, իբր թէ բողոքի տեղի է սալիս եւ որ ներքին ազգերի համերաշխութեան համար դեմ է այդ արժեւորութիւնը (այսինքն զոհելու արժեւորութիւնը) հայերից խել: Մա հետ միայն, ի հարկէ, ասելուցնում են, որ խմբադասութեան ու իրենց օգնականները դաւանակցականներ են, յեղափոխական կազմակերպութեան անդամներ, իսկ այդ հանգամանքը «անյարմար» բան են համարում: Ի հարկէ, ամեն կերպ աշխատեցի հասկացնել, որ մեր խմբերը ուրիշ ազգերի խմբերի հետ չի կարելի համեմատել, որ մերնց կէտից ասելիս զանազաններ են, որով չեն կարող ոչ ընդունել եւ ոչ մտնել ռուսական զօրի մէջ, իբրեւ զինուորներ, որ մեր սովորութիւններն ու դասմական անցեալը չի հաւանալ այդ սիմիլ զօրանսերի հետ, որ խմբերը այդպիսով կլուծին: Բայց մարդիկ կարծես հենց այդ են ուզում եւ ոչինչ լսել չեն ցանկանում: Այսինքն, վերջը ինչ է լինելու մենք դեռ յոյսներս չենք կորցրել, աշխատում ենք եւ Պետրոգրադ եւ այստեղ: Յոյս ունենք, որ կորստը խմբերին դեռ ձեռք չեն սալ, իսկ Կարճիկյանի [4] նորակազմ խումբը, ինչպէս երեւում է, յիշի զոհի եւ վերակազմութեան ենթարկվի, թէեւ դոցա չի հասկանում. մէկ կողմից դիմում են, որ յիշի վերակազմութեան, միայն կողմից էլ, ինչպէս լսում ենք, դաստիարակ են Կարճիկյանի խմբի դուրս գալը տեղի կռուի դասը:

Չափազանց ծանր ազդեց այստեղ նոր գրաստ վայրերից սացած տեղեկութիւնները. երբումում ու քաղաքայինում հազի մի 100 հոգի է ազատել, այն էլ՝ մեծ մասամբ կանայք: Սարսափելի, սարսեցուցիչ բաներ են դասման կոնսուլների մասին, մարդու սիրտ կտրում է: Ռուսները [5] այժմ երգում է, գնացել է թէ Իրենցիցիս սեւեւելու եւ խմբերի վերաբերման խնդիրները կարգադրելու եւ թէ աշխատելու հայերի ունեցածը եւ սեփականութիւնները աղաւաղելու մասին միջոցներ ձեռք առնելու: Իտեղ՝ Մուրադի [6] դրութիւնը դեռ մնում է անորոշ, շատ էր ուզում ֆ մոն գալ, յետոյ միջոց փոխեց, ուզում էր էլի իրենց կողմերի վերաբերմամբ մի ձեռնարկ անել, մեր [մի անընթեռնելի բան] իշխանութիւնները դիտարկումներ չսկին:

Վերջը կամեցաւ մի ձիւտոր խուզարկու խումբ կազմել Սիւրբ-Դիարբեք-ի-խարբեքի գծի վերայ գործելու, նրա սակ ունենալով թագնած ու թագաւոր հայերին ժողովելու, սակայն ինչպէս երեւում է՝ այդ էլ չի յաջողելու [ռուսական] կառավարութիւնը միտք արգելել էր յարուցանում: Շատ է հիասթափում ու ընկճած:

Արամի [7] աչքը աս էր վաստեցել, գնացել էր հարկով բժիշկներին ցոյց սալու. վերադարձի է, հիմա Բագու է, մի քանի օրից կլինի այստեղ: Մտադրութիւն ունի էլի Վան վերադառնալու:

Խմբերից, մանաւանդ ձեր խմբից, շատ ֆիչ տեղեկութիւններ ենք ստանում, իսկ այստեղ թէ հասարակութիւնը, թէ Ազգային Բիւրոն շատ են ցանկանում իմանալ խմբերի արածների մասին եւ ամեն օր հարցեր են սալիս մեզ, իսկ մենք շատ ֆիչ բան ենք կարողանում ասել. զոհել վերադարձների, հիանդների ու սղանածների մասին ձգտիս տեղեկութիւններ աշխատեմք հասցնել: Մարգար [8] գալիս է. աշխատի, որ դարբերար տեղեկութիւններ հարողով:

Ենկերական բարեկեցում
Ի. Օ. [աչատուր] Կարճիկյան
Յ. Գ.

Մարգարը ոչ մեզմից եւ ոչ էլ Բագուից այստեղ եղած ժամանակ դրամ չի ստացել:

Ի. Կ. [ստորագրութիւն]
26 փետրարի 1916թ.
Թիֆլիս

Ծանոթագրություններ

1. Յուդեհիչ Նիկոլայ Նիկոլայի (1862-1933) ռուսական բանակի հետնազորի գեներալ: 1914թ. նոյեմբերին է Կովկասյան բանակի սղայակոյսի ղեկ, Սարիղամիշում ղեկավարել է Ենկերական ջախջախումը: 1915թ. նոյեմբերին է Կովկասյան բանակի հրամանատար: Նրա օրով Վանը անցել է ձեռքից ձեռք, 1916թ. փետրվարի 13-16-ին հարթել է Երզրումի ձակապաշտում, առաջ ազատագրել Տրապիզոնը: Արդեն 1916թ. անձան դրութեամբ Արեւմտյան Հայաստանի մեծ մասն ազատագրված էր: 1917թ. փետրվարից մինչեւ մայիս եղել է Կովկասյան ռազմաճակատի հրամանատար:

2. 1915թ. օգոստոսի 23-ից մինչեւ 1917թ. մարտի 9 Կովկասի փոխարին էր մեծ իշխան Նիկոլայ Նիկոլայիչ Ռոմանով Կրստերը:

3. Մետրոպոլիտան Տեր-Մովսիսյան-Մագիստրոս (1865-1939) - անվանի հոգեւոր-ազգային գործիչ, հայագէտ: 1913-1916թթ. եղել է Վրաստանի թեմի առաջնորդ, 1914թ. Ազգային բյուրոյի դասվավոր նախագահ, վճռորոշ դերակա-

սարություն ունեցել Հայկական հարցի դիվանագիտական հետադիման եւ կամավորական ջոկատների կազմակերպման գործում:

4. Խանասորի Վարդան (Մեհրաբյան Սարգիս) (-1943) - 1915թ. արաբական ջոկատի հրամանատար: Այս ջոկատը ձեռնարկվել էր 2-րդ, 3-րդ եւ 4-րդ կամավորական զորքերի միավորմամբ, եւ ուներ 2800 մարտիկ, մասնակցել է Բերկրիի, Վանի, Հասախի, Սոկոսի ազատագրմանը, Ալաշկերտի ռազմական գործողությանը:

5. Խոսրո ԳՅԴ հիմնադիրներից Ռուսոմի՝ Սեփան Չորյանի մասին է:

6. Խոսրո ազգային-ազատագրական յայտնի անվանի գործիչ Սեփանի (1874-1918) մասին է, որը ակտիվորեն մասնակցել է կամավորական շարժմանը:

7. Խոսրո ազգային-դեմոկրատիկ անվանի գործիչ Արամ Մանուկյանի (1879-1919) մասին է:

8. Մարգարի անձը դարձել չհաջողվեց:

ՎՆԴՐԱՆԻԿԻ ՍՈՒՐԸ

Հայոց ազգային հերոս Անդրանիկ Չորավարի անմահ հիշատակին

Այս առավոտ, երբ կորած բախտի դուռը բացվեց լուսնի համբարներ խեղճացած հոյսով դուռը, Անդրանիկ, Զար լռության դասյանից ելավ անունը, ինչպէս թուր, Ների, որ շատ երկարեց, մեր այս լուրը, Անդրանիկ:

Բայց աչքով ես տեսա՝ քանզարանդ երբ բացին՝ Յոթ փառքներ գալով՝ գլխարկները հանեցին, եւ ձեռքերը շարժեցին համբարները աղաւթին, Այն ցարճը, որի սակ դրվեց թուրը, Անդրանիկ:

Յոթն էլ, դեռ լի վրեժով փառքեր էին ձեռքացած, Վար կռացան ու լացով համբարները վերացած, Հակոբ, Թորոս ու Սամվել, ու մայրերն այն ֆ փրկած, Ռոմնց թուրից ես խլեց դալար կուռը, Անդրանիկ:

Այսպէս եկան, ծովացան, դարձին գաղտնիս հայտնի ծով, Թանգարանը սրբացավ ֆ արծիւնի դասկերով, Թվաց, թէ յորս նայեցիք՝ լեռնակարոս աչքերով Ու ձյուն դառավ Մասիսին սուրբ համբարը, Անդրանիկ:

... Աման, փայտեմ, գալիս է ազգալիլ երճանի, Թողեմ թոփ ու թոփխանա, վրեն գլուխ չի բանի,- Եջում էին թուրերը՝ փայտեմ սարից Սասունի, Հագար տեղով դու թուրին առա բուռը, Անդրանիկ: Գառների ղեք մոթովը մոլորվածներն հայ ցեղիս, Հանվող աչքերն հայ մանկանց, մոթվածներն հայ ցեղիս, Զեպ թուրաջայց դարձին կոնսուլներն հայ ցեղիս, Որ կայծակեց հայ վրեժ - անմեղ թուրը, Անդրանիկ:

- Զիչ ենք՝ բայց հայ՝ մոռնում, թշնամ էր սարեաւ, Զո անունն էլ լսելիս՝ փայտեմ եր թուրն այսահար, Հայ ազգն էր դու փրկում հայոց սրով այս արար, Դու իմ հայոց յոթերորդ Սասան ծուռը, Անդրանիկ:

Որ դու էիր հայտնում՝ հայոց լացն էր ծիծաղվում, Հայ մանկիկներ մոթոսող թուրի մայրիկն էր դաղվում, Վաթսուն հայրուկ ֆ գնդով, թուրի մի գորբ էր թաղվում, Դժոխից էր փրկվում մայրը, ֆուրը, Անդրանիկ: Ու սրբացավ ֆ սուրն էլ՝ քանզարանվեց հոյսերով, Ով յոթերորդ Սասան ծուռ, թուր կայծակի լույսերով, Մասիս կելնեն թոռները, կամ ծոռները ֆ սրով, Որ ծովանա Մասիսով ազգ-աղբյուրը, Անդրանիկ:

...Զո անմեղ ծայրուն էլ օսար հողում չենք թողնի, Կոմիտասի ղեք ֆեզ էլ կերենք հողը հայրենի, Զեպ կթաղենք արծաթաբայր բարձունքներում Սասունի, Տուն կերեն Մասիսն էլ լուկ այս թուրը, Անդրանիկ:

Ահա դառել զինվորը՝ ես ֆ սուրն են համբարում, Արարաի մայր հոյսով ֆ անունն են համբարում, Ես հայ ոգու վախազնայ անեցեք հուրն են համբարում, Հայ ազգն ինքն է հավիտյան անեցեք հուրը, Անդրանիկ:

ՏՈՒՐԱՆԵՍ ՇԻՐԱԸ
23.06.1963 թ.

Մեկինե Դալուզյանը հասսաժեց իր բարձր կարգը

Երեանի օլիմպիական հերթափոխի ղեկավար Բուրջում հանրապետության չեմպիոնի սիսդոն են վիճարկում ծանրորդները: Առաջնության արդյունքներով կկազմավորվեն Հայաստանի շղանարդկանց եւ կանանց հավաքականները: Սակայն ոչ բոլոր ուժեղագույն ծանրորդներն են մասնակցում առաջնությանը: Նրանցից ոմանմ նախադասարարներն են անհասական ծրագրով:

Կանանց մրցաբարձն առանձնակի անակնկալներ չգրանցվեցին: Իր բարձր կարգը հասսաժեց առաջնության ամենափորձառու եւ սիսդոսակիր մասնակից, աշխարհի առաջնության կրկնակի բրոնզե մեդալակիր, Եվրոպայի կրկնակի չեմպիոնուհի Մեկինե Դալուզյանը: 23-ամյա ծանրորդուհին վստահ ելույթ ունեցավ եւ երկամարտի 220 կգ (100+120) արդյունքով նվաճեց 33 չեմպիոնուհու սիսդոսը մինչեւ 75 կգ բաշարին կարգում:

Իր ուժերին վստահ եր նաեւ 2011-ի Եվրոպայի ժայռանկան առաջնության հաղթող, 17-ամյա Իգարեյա Յայլյանը, որը երկամարտի 175 կգ արդյունքով ուժեղագույնը ճանաչվեց մինչեւ 58 կգ բաշարինների մրցավեճում:

Ջաշային մյուս կարգերում Հայաստանի չեմպիոնուհու սիսդո-

սին արժանացան 3երմինե Երիզարյանը (48 կգ երկամարտի 87 կգ արդյունքով), Մարգարիտա Ղազարյանը (53 կգ, 129 կգ), Ռոզալիա Ավետիսյանը (63 կգ, 159 կգ), Սիլվա Ջանոյանը (69 կգ, 187 կգ) եւ գերմանացուհի Նաիրա Հարությունյանը (175 կգ):

Տղամարդկանց առաջնությունում առաջինը մրցահարթակ դուրս եկան մինչեւ 56 կգ բաշարին ծանրորդները: Երկամարտի 205 կգ արդյունքով չեմպիոնի սիսդոսը նվաճեց Գեորգ Սարիբեկյանը: Դավիթ Գասարյանը 197 կգ արդյունքով գրավեց 2-րդ տեղը: Բրոնզե մեդալը նվաճեց Համազասպ Ջաֆարյանը (192 կգ):

Մինչեւ 62 կգ բաշարինների մրցավեճում համառ ղայարում չեմպիոնի սիսդոսը նվաճեց մեր սիսդոսակիր ծանրորդ Սմբատ Մարգարյանը, որը երկամարտում ցույց սվեց 247 կգ արդյունքով: Նրան 2 կգ-ով զիջեց արծաթե մեդալակիր Աոս Սուխայանը: Բրոնզե մեդալը ստացավ Հովհաննես Ղազարյանը (240 կգ): Առաջնությունը շարունակվում է:

Նոյեմբ, որ 33 առաջնության մրցանակակիրները մեդալներից ու ղայարներից բացի արժանանում են նաեւ համադասարարներ Գաբար լա Կրուզի հեծ: Արթուրը ղայարը սկ-

սեց բառորդ եգրափակիչից, որտեղ Երիստիան Դեմազից (13-11):

Կիսաեգրափակիչում Հայաստանի 3-րդ մեդալակցուցիչը գերմանացուհի Սերգո Պողոսյանն է: Նա էլ այդ փուլի ուղեգիր նվաճելու համար ընդամենը մեկ մեծամարտ անցկացրեց՝ 20-15 հավաքով հաղթելով արդթեջանցի Ջամիգ Աթախիսեյին: Կիսաեգրափակիչում Պողոսյանը կմրցի կուբացի Երիստիանի Սավոնի հեծ: Մինչեւ 56 կգ բաշարին Հովհաննես Բաչկովն առաջին մեծամարտում հաղթեց Ֆրանսիան մեկալայցնող Նուրդին Աիյա Աիթին (21-16): 2-րդ մեծամարտում նա մրցեց 2011-ի աշխարհի չեմպիոնը, կուբացի Լազարո Ավարեսի հեծ: Մրցակիցն իրոք ուժեղ եր եւ Բաչկովը ղարսվեց 8-21 հավաքով:

Ամհաջող հանդես եկան մեր մյուս 2 բոնցամարտիկները՝ ղայարից դուրս մնալով առաջին փուլում: Մինչեւ 52 կգ բաշարին Բարեղամ Հարությունյանը 5-25 հավաքով ղարսվեց ուկրաին Անդրեյ Շեյքին: Իսկ Եվրոպայի առաջնության բրոնզե մեդալակիր, 60 կգ բաշարին Վարդմիր Սարգսյանը ղարսություն կրեց հույն Ալեքսանդրոս Ֆանիկիդիսի հեծ մեծամարտում (12-14):

Տայ 3 բոնցամարտիկներ կղայարեն եգրափակիչի ուղեգրերի համար

Բուլղարիայի մայրաքաղաք Սոֆիայում ընթացող բոնցամարտի միջազգային ավանդական մրցաբարձն մի բարձր երկրների հավաքականների հեծ մասնակցում է նաեւ Հայաստանի ընթացիկ: Հավաքականի գլխավոր մարզիչ Կարեն Աղամալյանի գլխավորությամբ Սոֆիայում Հայաստանը մեկալայցնում են 6 բոնցամարտիկներ:

Առաջմ բոլորից հաջող է հանդես գալիս 2008-ի Եվրոպայի չեմպիոն, 49 կգ բաշարին Հովհաննես Դանիելյանը: Նա արդեն հաղթահարել է 2 փուլ: Առաջին մեծամարտում հայ բոնցամարտիկը 15-7 հավաքով ղարսության մասնեց իսրայելի Մանուել Կադային, իսկ հաջորդ մրցամարտում համառ ղայարում, ընդամենը մեկ միավորի առավելությամբ (11-10) հաղթեց Ֆրանսիացի Օրի Գեորգեին: Կիսաեգրափակիչում Հովհաննես Դանիելյանի մրցակիցը կլինի բուլղարացի Ալեքսանդր Ալեքսանդրովը, որը բառորդ եգրափակիչում ղայարից դուրս եր մղել բելառուս Վադիմ Կիրիլենկովին (15-7):

Կիսաեգրափակիչ է մտել նաեւ 81 կգ բաշարին Արթուր Խաչատրյանը, որը եգրափակիչի ուղեգրի համար կմեծամարտի կուբացի Ֆեգար լա Կրուզի հեծ: Արթուրը ղայարը սկ-

Դավիթ Նալբանդյանը բառորդ եգրափակիչում է

Դավիթ Նալբանդյանը հաջողությամբ հաղթահարեց Բուենոս Այրեսի թեմիսի մրցաբարձ 2-րդ փուլի արգելքն ու մնալով բառորդ եգրափակիչ: Նալբանդյանը 6-3, 6-1 հավաքով ղարսության մասնեց իր հայրենակից Խուան Սոնալոյին: Զառորդ եգրափակիչում նրա մրցակիցը կլինի արգենտինացի մեկ այլ թեմիսիս՝ Կառլոս Բեռնոլը, որը հաղթել էր ֆրանսիացի Ժիլ Սիմոնին (6-2, 6-1):

Զառորդ եգրափակիչ մյուս զույգերը կազմել են Դավիթ Ֆեռերն ու Ֆեռնանդո Գոնսալեսը, Սանիսլավ Վավրինկան ու Կեի Նիսիկորին, Իգոր Անդրեյան ու Նիկոլաս Ալմագրոն:

«Ուլիսը» ռեանսի հասավ

33 չեմպիոն «Ուլիսը» սուուողական հերթական խաղում 2-0 հավաքով հաղթեց «Քինգ Դեյուսին»: Գոլերի հեղինակներ դարձան Արսյոն Արամյանն ու Արսեն Բալաբեկյանը: Այստիսով «Ուլիսը» ռեանսի հասավ «Քինգ Դեյուսին» նկասմամբ հունվարին 0-1 հավաքով կրած ղարսության դիմաց:

Իսիսբաեան 28-րդ աշխարհի ռեկորդը սահմանեց

Օլիմպիական խաղերի եւ աշխարհի կրկնակի չեմպիոնուհի, աշխարհի բազմակի ռեկորդակրուհի Ելենա Իսիսբաեան մարզարահների աշխարհի նոր ռեկորդ սահմանեց: Ասուկիում անվանի ձողացակրուհուհին հաղթահարեց 5,01 մետր բարձրությունը, ինչը 1 սմ-ով գերազանցում է 3 արի առաջ Դոնեկոն ցույց սված իր նախկին լավագույն արդյունքը: Դա Իսիսբաեայի համաշխարհային 28-րդ ռեկորդն էր:

Ասուկիում նա մրցումները սկսեց 4,72 մետրից՝ բարձրությունը հաղթահարելով 2-րդ փորձից: Դեսո նա հաջողությամբ հաղթահարեց 4,82 մետրը՝ դառնալով մրցումների հաղթող: Հաջորդ ցակի ժամանակ Իսիսբաեան ցույց սվեց ընթացիկ մրցաբարձնի լավագույն արդյունքը՝ 4,92 մետր: Սակայն դրանով էլ չբավարարվելով, նա գրոհեց համաշխարհային ռեկորդը՝ հաղթահարելով 5,01 մետր բարձրությունը:

«Հաս երջանիկ եմ հաջող վերադարձիս համար: Հնորհակալ եմ մարզչիս, որ ինձ համոզեց, որ կարող եմ հաղթահարել 5,01 մետր բարձրությունը: Երջին անգամ այսֆան ուրախ եղել էի Պեկինի օլիմպիադայում, երբ աշխարհի նոր ռեկորդ էի սահմանել՝ հաղթահարելով 5,06 մետր բարձրությունը»:

2010-ի ապրիլին, երբ Իսիսբաեան անհաջող հանդես եկավ Դոհայում կայացած թեթեւ սլեթիկայի աշխարհի ձմեռային առաջնությունում, մարզուհին որոշ ժամանակով դադարեցրեց իր ելույթները: 2011-ի փետրվարին նա վերա-

դարձավ ու 4,81 մետր արդյունքով ցույց սվեց մրցաբարձնի լավագույն ցուցանիչը: Սակայն Կորեայում կայացած աշխարհի առաջնությունում նա ձախողվեց՝ մնալով առանց մեդալի: Դա աշխարհի առաջնություններում Իսիսբաեայի արդեն 2-րդ ղարսությունն էր: 3 արի առաջ Բեռլինում եւս Իսիսբաեան անհաջողությամբ եր մասնվել: Անցած արվա վերջերից Իսիսբաեան կրկին սկսել է մարզվել իր նախկին մարզիչ Եվգենի Տրոֆիմովի մոս: Մոնակոյից էլ, որտեղ բնակվում ու մարզվում էր, մարզուհին վերադարձել է Վոլգոգրադ: Իսիսբաեայի գլխավոր մղասակը Լոնդոնի օլիմպիադայում հաղթել է: Նախորդ երկու օլիմպիադաները նրա համար հաջող եմ ավարտվել: Իսիսբաեան ձգտում է դառնալ եռակի օլիմպիական չեմպիոնուհի:

Արագ Օգրիլիսը մեծ ներդրում ունեցավ «Այախի» հաղթանակում

Հայանի դարձան ֆուսբոլի Եվրոպայի լիգայի 1/8 եգրափակիչի բոլոր մասնակիցները: Հայ ֆուսբոլասերներին բոլորից աս հեծարրում էր «Մանչեսթեր Յունայթեդի» եւ «Այախի» մրցավեճը, քանի որ հոլանդացիների կազմում հանդես է գալիս 33 ազգային հավաքականի կիսադասարար Արագ Օգրիլիսը: Վերջինս մասնակցեց ողջ հանդիպմանն ու իրեն լավ դրսեւորեց՝ դառնալով «Այախի» կազմում լավագույն ֆուսբոլիսը: Հանդիպման 37-րդ րոպեին Օգրիլիսը հավասարեցրեց հաշիվը, որը բացվել էր խաղասկզբում Էռնանդեսի դիտուկ հարվածի շնորհիվ: Իսկ խաղավարից 3 րոպե առաջ տուգանայինից Օգրիլիսի կասարած փոխանցումից հեծ Ալդերվերյելդը խփեց հաղթական գնդակը՝ 2-1: Ցավոք, այդ հաղթանակն «Այախին» 1/8 եգրափակիչի ուղեգիր չղարգեց, քանի որ առաջին խաղում սեփական հարկի սակ հոլանդացիները ղարսվել էին 0-2 հավաքով:

Իր հաղթարձակն է շարունակում Խարկովի «Մետալիսը», որը սեփական հարկի սակ էլ ջախջախեց ավստրիական «Ջալցբուրգին»՝ 4-1: Առաջին խաղում ուկրաինացիները 4 անդասարար գնդակ էին խփել:

Անդրե Աղասու դորրոցում ռասիսական սկանդալ է հասունանում

Աշխարհահռչակ թեմիսիս Անդրե Աղասին 2001-ին բարեգործական ծրագրի շրջանակներում Նեւադայում դորրոց է հիմնել, ինչի մասին «Ազգ»-ը գրել է ժամանակին: Այնտեղ սովորում են Լաս Վեգասի սոցիալադետ անադաիսով երեխաները, որոնք նաեւ թեմիսի գաղտնիներն են յուրացնում: Մինչեւ վերջերս այդ դորրոցի մասին միայն շնորհակալական խոսքեր էին հնչում:

Սակայն օրերս դորրոցի կենսաբանության սեւամորթ ուսուցիչ Ջեյմս Հոլմսը ղեկավարությանը մեղադրել է ռասիզմի մեջ:

Հոլմսը 2005-ից է աշխատում դորրոցում: Նա նեւ է, որ իբր դրամական միջոցների բացակայության ղասձառով իրեն չեն ուղարկել գիսական կոնֆերանսին մասնակցելու, միջոցներ չեն սրամարդել գիսական գործունեության համար: Մինչդեռ հե-

ծագայում Հոլմսը ղարգել է, որ դրամական միջոցները հասկացվել են դորրոցի սոփիսակամորթ ուսուցիչներին: Երբ նա իր բողոքն է արտահայտել այդ առիթով, նրան հեռացրել են աշխատանից: Ջեյմս Հոլմսն իրեն ղասձառած բարոյական վնասը 75 հազար դոլար է գնահատում: Սակայն դորրոցի ղեկավարությունը հայտարարում է, որ Ջեյմսի բոլոր մեղադրանքներն անհիմն են:

Տիմա էլ բանակցություններ՝ Թումանյանի ծոռնուհուն դասկանող հասվածի ձեռքբերման համար

Իսկ բնակարանի սպազա սեփականատիրոջ հարցը սպասում է լուծման

Գրողների համահայկական հիմնադրամը «ժամանակակից-րատես» կենտրոնի ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի Թումանյանի թիֆլիսյան բնակարանի 145 հզ. դոլարով գնված հասվածը: Այսօրվա որոշում, ըստ «Հայագ» ակումբում երեկ հյուրընկալված Հայաստանի գրողների միության նախագահ **Լեւոն Անանյանի**, ընդունվել է, քանի որ անհրաժեշտություն է առաջացել վճարելու ես մոտ 30 հզ. դոլար՝ որդես բնակարանը որևէ մեկին նվիրաբերվելու անելու համար վրացական օրենսդրությամբ բնակարանի գնի մոտ 20 տոկոսի չափով սահմանված հարկ:

Այսինքն՝ Թբիլիսիի հայկական համայնքին ժամանակ հանձնելու նախնական խոստումներն առայժմ չեն իրագործվի՝ ելնելով

լրացուցիչ գումար վճարելու դատարանից, մինչդեռ Գրողների համահայկական հիմնադրամի սնորհությունը սակ գնվելու դեպքում որևէ հարկ վճարելու կարիք չկա:

Անանյանը ներկայացրեց նաև, որ փետրվարի 23-ին վերջապես Թումանյանի բնակարանի մի հասվածի առի ու վաճառքի գործարքը կայացել է, երբ հայկական կողմը նոտարական գրասենյակում թարգմանել է բոլոր անհրաժեշտ փաստաթղթերը: Ըստ Գրողների միության նախագահի, 145 հզ. դոլարով ձեռք բերված 120 քառ. մետր բնակարանը նորոգման զգալի աշխատանքներով փոխանցվել է հայկական կողմին, ընդ որում, մնացել է միայն մասնահատակ անելու և ավարտել ներ-

ին հարդարումը: Մնացած աշխատանքի համար, ըստ Անանյանի, 2-3 հզ. դոլար անհրաժեշտ կլինի:

Ինչ վերաբերում է Թումանյանի թիֆլիսյան բնակարանի մնացյալ երկու սենյակներին, որոնցում բնակվում է Մրա ծոռնուհի Ալյոնա Կոլեսնիկովան, վերջինս համաձայնել է աջակցել բնակարանի մյուս հասվածում ստեղծվելիք Թումանյանի անվան մշակութային կենտրոնի կամ օջախի, իսկ այլ որևէ ղեկ կացարանի առաջարկի դեմքում՝ նաև համաձայնել բնակարանի իր հասվածը: Անանյանը շեղեցվեց, որ Վիրահայոց թեմի առաջնորդ Վազգեն սրբազանը բանակցում է մի գործարարի հետ՝ ձեռք բերելու Կոլեսնիկովա-

յան դասկանող հասվածն ու թերևս ավարտելու բնակարանի նորոգումը:

Այգրբնական շրջանում բնակարանի վրացի գործարար Լեւոն Թումանյանի դասկանող հասվածը մոտ 70 հզ. դոլարով գնելու խոսակցությունների առնչությամբ Անանյանը հավաստիացրեց, թե այդ գինը զուտ որոշման մարդկանց շրջանառած գնահատականն էր, որ չէր համապատասխանում իրականությանը, քանի որ անգամ վրացի գործարար Լեւոն Թումանյանը գնի առնչությամբ հայտարարել է, թե հավաքում չէ, որ վաճառում է: Ընդ որում, Գրողների միության նախագահի մեկնաբանությամբ, արքեր կառույցներ ու մարդիկ փորձեր արեցին ձախդելու գործը:

«Ազգ» հետաքրքրվեց, թե ի դեմս ո՞ր կառույցի է Թբիլիսիի հայկական համայնքին հանձնվելու Թումանյանի բնակարանը, երբ թիֆլիսյան հայկական կազմակերպություններից եւ ոչ մեկը համայնքի մի քանի տոկոսն իսկ չի ներկայացնում: Անանյանը արձագանքեց, թե փաստափակ առաջարկներն, այնուհետև նաև գործարքն իրականացնելուց հետո գնում է, որ Գրողների միությունն այլևս չդիմադրի մասնակցի հետագա ընթացքին, այլ Հայաստանի կառավարության, Վրաստանում Հայաստանի դեսպանության, Հայ եկեղեցու վիրահայոց թեմի մասնակցությամբ ղեկ է որոշվի Թումանյանի բնակարանի ճակատագիրը:

Ա.ՏՐԵՄԻՅԱՆ

Հ Ա Յ Տ Ա Ր Ա Ր ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր ղեկավարող եկամուտների կոմիտեի հարկային ծառայության թափուր դաշտում գրառվածները համար մրցույթ անցկացնելու մասին

Կրսներ դաշտում /բաց մրցույթ/

1. Մասիսի ՏՀՏ Սոցիալական վճարների և եկամտահարկի հավաքումների և սուբզյունների բաժնի հարկային ծեսուչ - 1 հասիսի

1-ին կետում նվազեցված դաշտում գրառված աշխատակիցը իրականացնում է հարկային ղեկավարող եկամուտների բաժնի սոցիալական վճարների և եկամտահարկի վերաբերյալ առկա սվայներ վերլուծություն, չձեռնարկված աշխատողների, վարձու աշխատողների աշխատանքի ընդունման, նույն գործատուի մոտ այլ աշխատանքի փոխադրման և աշխատանքից ազատման վերաբերյալ հրամանագրի վարձման ձեռնարկում սուբզյուններ, հսկողություն եկամտահարկի և դատարանի սոցիալական վճարների կատարման նկատմամբ, ղեկավարող եկամուտների ծագումնաբերական ցուցանիշների կատարման աղահովում:

2. Նոր Նորիի ՀՏ Իրավաբանական և հարկային գանձումների բաժնի առաջատար մասնագետ-1 հասիսի

2-րդ կետում նվազեցված դաշտում գրառված աշխատակիցը իրականացնում է հարկային ղեկավարող աշխատանքների իրավական աղահովումը, մասնակցում է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով հարկ վճարողի գույքի արգելադրման աշխատանքներին, նախադատարանում է բռնագանձման և սնանկության հայցերը, որդես ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ ներկայացուցիչ հանդես է գալիս ՀՀ դատարաններում, մասնակցում է հարուցված կատարողական վարույթների գործընթացներին, իրականացնում է վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ գործերի վարույթները /իրավաբանական կրթությունը դատարանի է/:

Հարկային ծառայության կրսներ դաշտում գրառված աշխատակիցը իրականացնում է հարկային ղեկավարող կարող են մասնակցել հարկային ծառայողները և ՀՀ կառավարության 2002թ. հոկտեմբերի 3-ի «Հարկային ծառայության դաշտում նշանակվելու համար անհրաժեշտ մասնագիտությունների ցանկը հաստատելու մասին» թիվ 2167-Ն որոշմամբ հաստատված մասնագիտությունների ցանկում նախատեսված մասնագիտությունների գծով բարձրագույն կրթություն /ղեկավար կամ արժանագրված ԲՈՒՀ-ի/ ունեցող, հայերենին սիրառեցող ՀՀ քաղաքացիները:

Առաջատար դաշտում /փակ մրցույթ/

3. Երեբունու ՀՏ Իրավաբանական և հարկային գանձումների բաժնի գլխավոր մասնագետ - 1 հասիսի

3-րդ կետում նվազեցված դաշտում գրառված աշխատակիցը իրականացնում է հարկային ղեկավարող աշխատանքների իրավական աղահովումը, մասնակցում է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով հարկ վճարողի գույքի արգելադրման աշխատանքներին, նախադատարանում է բռնագանձման և սնանկության հայցերը, որդես ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ ներկայացուցիչ հանդես է գալիս ՀՀ դատարաններում, մասնակցում է հարուցված կատարողական վարույթների գործընթացներին, իրականացնում է վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ գործերի վարույթները /իրավաբանական կրթությունը դատարանի է/:

Հարկային ծառայության առաջատար դաշտում գրառված աշխատակիցը իրականացնում է հարկային ղեկավարող կարող են մասնակցել հարկային ծառայողները և ՀՀ կառավարության 2002թ. հոկտեմբերի 3-ի «Հարկային ծառայության դաշտում նշանակվելու համար անհրաժեշտ մասնագիտությունների ցանկը հաստատելու մասին» թիվ 2167-Ն որոշմամբ հաստատված մասնագիտությունների ցանկում նախատեսված մասնագիտությունների գծով բարձրագույն կրթություն /ղեկավար կամ արժանագրված ԲՈՒՀ-ի/ ունեցող, հայերենին սիրառեցող ՀՀ քաղաքացիները:

Դիմողները ղեկ է ներկայացնեն հետևյալ փաստաթղթերը

- դիմում մրցույթային հանձնաժողովի անունով և հայտարարության «Հարկային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքով հարկային ծառայողի նկատմամբ կիրառվող սահմանափակումների վերաբերյալ (Ձեռքը լրացվում են փաստաթղթերը ներկայացնելիս):
- անձնագրի դաշտում, սվայ դաշտում գրառվածները համար մասնագիտական գիտելիքների և աշխատանքային ունակությունների սիրառեցման ղեկավարող հավաստող փաստաթղթերի՝ դիմումի(ների), վկայականի(ների) և աշխատանքային գրույքի դաշտում գրառված մասնագիտական վերադասարանական վկայականների և հավաստագրերի դաշտում գրառված
- արական սեռի անձինք նաև գինգրույքի կամ դրան փոխարինող փաստաթղթի դաշտում
- երկու գունավոր լուսանկար՝ 3 X 4 սմ չափսի:

Մրցույթին մասնակցելու համար փաստաթղթերը ներկայացնել անձամբ՝ անձնագրով կամ անձը հաստատող փաստաթղթով:

Փաստաթղթերն ընդունվում են ամեն օր ժամը 10:00 -ից մինչև 13:00-ն, բացի շաբաթ և կիրակի օրերից:

Դիմումների ընդունման վերջին ժամկետն է՝ 13.03.2012թ. ժամը 13:00-ն:

Մրցույթին մասնակցելու ցանկացող ՀՀ քաղաքացիները լրացուցիչ ղեկավարողներ ստանալու համար կարող են դիմել ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ մրցույթային հանձնաժողով / Երեբուն, Մ.Մուրեմացի փողոց Ե.7, հեռ. 59-46-27, 59-46-28, 59-46-30, 59-46-32, /:

Մրցույթը կանցկացվի 27.03.2012թ. ժամը 09 30, Արաբկիրի հարկային ղեկավարողների ցենտրում՝ Բ.Երեբուն, Կոմիտասի 35 :

Մրցույթի անցկացման վայրի, օրվա և ժամի հնարավոր փոփոխությունների մասին լրացուցիչ կիրառական մատուցում է ՊԵԿ-ի դաշտում կայքէջում /www.taxservice.am/:

Մրցույթի հարցաժամը կհամարվի ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Անձնակազմի կառավարման վարչությունում մագնիսական կրիչներով:

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ հարկային ծառայության մրցույթային և անհատական հանձնաժողով

Հ Ա Յ Տ Ա Ր Ա Ր ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

Կենտրոնական բանկում որակավորման ֆնդություններին թեկնածուների հերթագրման ընթացակարգում կատարված փոփոխությունների վերաբերյալ

2012 թ. փետրվարի 7-ին ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի որոշումներով փոփոխություններ են կատարվել մի քանի կանոնակարգերում՝ որակավորման ֆնդություններին թեկնածուների հերթագրման ընթացակարգի վերաբերյալ: Այսուհետ ՀՀ կենտրոնական բանկում իրականացվող բոլոր ղեկավարման ֆնդություններին հերթագրում իրականացվելու է միայն Կենտրոնական բանկի լիցենզավորման ենթակայքի՝ file.cba.am-ի միջոցով, բացառելով հեռախոսով, էլեկտրոնային փոստով կամ գրավոր ձևով ուղարկված դիմումով որակավորման ֆնդություններին հերթագրվելը:

Այս ընթացակարգի նպատակը որակավորման ֆնդություններին թեկնածուների հերթագրման կարգի դաշտում է և այն ավելի արդյունավետ դարձնելը: Մասնավորապես՝ ինտերնետի միջոցով հերթագրման արքերակի առավելություններից մեկն այն է, որ թեկնածուները որակավորման ֆնդություններին կարող են հերթագրվել շաբաթվա ցանկացած օր և ցանկացած ժամին: Դիմողներին հասանելի է ֆնդությունների անցկացման օրերի մասին ղեկավարությունը, որին սիրառեցվելով, անցի իմնությունաբար կարող են ընթել ֆնդության համար հարձակ օրը:

Նախատեսվում է, որ վերոհիշյալ փոփոխություններն ուժի մեջ կմտնեն 2012 թ. արդիվի 1-ից: Դրանք սահման են դրելու նպատակով Կենտրոնական բանկի մասնագետները արդիվի 1-ից սկսած 3 ամսվա ընթացքում կօժանդակեն դիմողներին: Լրացուցիչ ղեկավարություններ ստանալու համար դիմողները կարող են գանգահարել (010)-59-25-59 հեռախոսահամարով:

Այդ ժամկետը լրանալուց հետո՝ հուլիսի 1-ից, բոլոր թեկնածուները որակավորման ֆնդություններին իմնություն են հերթագրվելու՝ file.cba.am-ում սվայներ մուտքագրելով:

ԿԲ հասարակայնության հետ կապերի ծառայություն

Ժամ և Ալբերտ Պողոսյան

ՆՈՐԱՐԱՐ ՕՏՐԶՈՒՄԱՆ ԱՐՎԵՍՏԻ ԿԵՆՏՐՈՆԸ

Հեղինակաշարում է

www.accea.info 20 12 թիվը Հայաստանում ժամանակակից արվեստի դարի

20

փետրվար 10 - մարտ 3, 2012

ԶԱՐԻ ՀՈՉԻՆ ՄԻՍԱԿ ՄԱՂԱԶԱՆ

Քանդակների և ինստալացիաների անհատական ցուցահանդես

Այցելություն ամեն օր բացի կիրակի և երկուշաբթի, ժամը 11:00-17:00
Փալատուս Բյուզանդի 1/3 (Վերմիստի հարավ) հեռ. 568225

www.azg.am